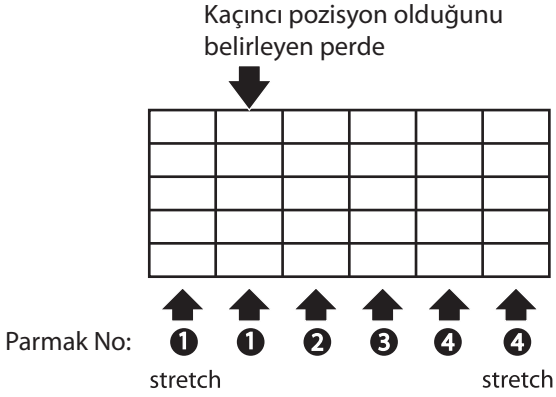

Çağlayan Yıldız

Bass Layn- Pes Doğrusu No3

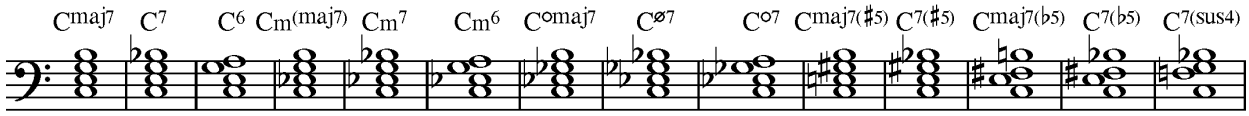
4 sesli akor arpejleri

Geçen sayıdaki yazıma ve tüm derslerime www.caglayanyildiz.com adreslerinden ulaşabileceğinizi, bu yazımda “bu ne yaaaa?” diyebileceğiniz konuları da orada bulabileceğinizi bildirerek doğrudan konuya giriyorum.
Arpejler, “dikey” armonik yapıların “yatay” melodik yapılar olarak kullanılmasıdır. Arpej, her bascının, her müzik türünde armoniyi net bir biçimde belirtmesinde sıklıkla ve güvenle kullanılan bir araç olsa da, pek çoğumuzun üzerindeki hakimiyetinin %100 olmadığı bir araçtır. (Bkz: kritik armoni kavşaklarındaki yamulmuş ağaçlar ve direkler) Genellikle arpejler sadece 1-2 pozisyonda ve genelde kökten köke kadar 1 ya da 2 oktav olarak öğrenilip geçilir ve tüm potansiyelleri kullanılamaz.
Ben kendimce arpejlere 2 şekilde yaklaşıyorum: “Pozisyonda Arpejler” ve “Her Telde 2 notalı Arpejler”. Siz zaten biliyorsunuzdur, ama ben yine de tekrarlayayım. Gitar ve bas gitar tekniğinde “Pozisyon”, basınızın kaç teli olduğuna göre 6,5,4 telde de 6 perdeyi kapsayan alana denir ve bu 6 telli basta “2 oktav+ artık 4’lü”lük, 5 telli basta “2 oktav+minör2li”lik, 4 telli basta ise “1 oktav+minör6lı”lik bir alandır. Sol elin 4 parmağının her birini birer perdeye koyduğumuzda, 2. ve 3. parmaklar sadece birer perdeyi, 1. ve 4. parmaklar 2’şer perdeyi çalarlar. 1. ve 4. parmağın bir perde “uzanarak” çalmasına 1 ve 4’ün “stretch”i yani “gerdirmesi” denir.

1. parmağımızı “stretch”siz olarak koyduğumuz perde kaçıncı pozisyonda olduğumuzun adını koyar. Yani 1. parmak 5. perdedeyse “5. pozisyon”dayız demektir.

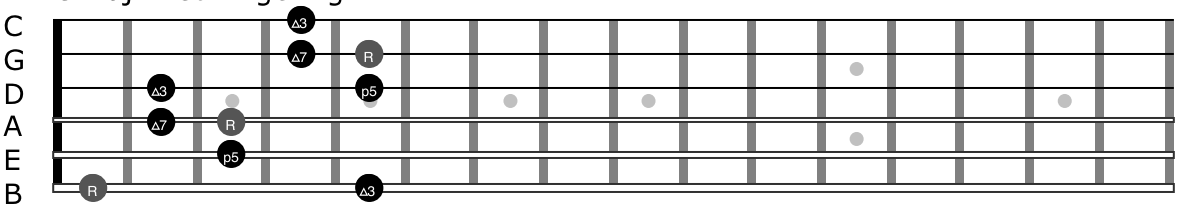
Şimdi gelelim 4 sesli akorlara. Bunların en sıklıkla kullanımda olanları hepimizin bildiği üzere 14 tanedir. (“Ne gıcık hoca yaaa, hepimizin bildiği üzere deyip duruyo, sanki bilmek zorundaymışız gibi...Bilsem zaten okumam ders mers...”):

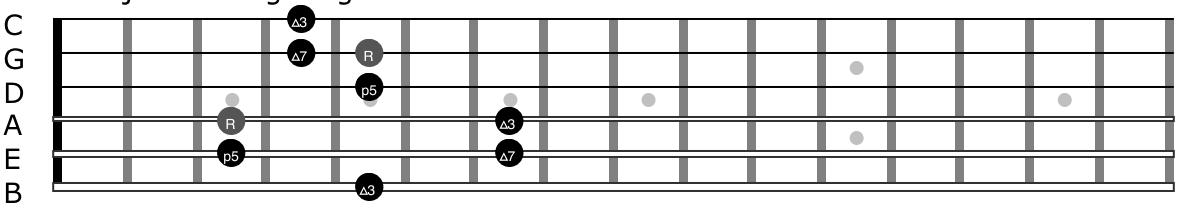
Bu konuda hiç bir fikri olamayanları hemen http://www.caglayanyildiz.com/_turkish_site/dersler/dersler3.html ‘ye gönderiyorum. (Hah, yetmedi, şimdi bir de başka bir derse gönderiyo...)
Şimdi aşağıda sadece “C maj7” akorunun arpejini vereceğiz, fakat tabi ki siz yaratıcı öğrenciler gerekli notaları sağa sola kaydırarak, tizleştirip pesleştirerek bu 14 arpeji de aynı pozisyonlardan bulabileceksiniz, öyle değil mi? (“Bak yaa, bi de gereksiz yere gaz veriyo...”)
Yani yukarıdaki akorlara şöylece bir bakıp, C7 arpeji için sadece 7’liyi pesleştirip, Cm(maj7) için de sadece 3’lüyü pesleştireceğimizi vs bulabileceksiniz, öyle değil mi? (“Bak yaa, halen uzattıkça uzatıyo...”)
Sonra da 12 tondan tüm pozisyonlardan hepsini çalışacaksınız, değil mi? (“Yaaaa, offffff artık yaaa....”)
Aşağıdaki tüm örnekleri 6 telli bas için verdim, siz duruma göre tel sayısını azaltabilir, pozisyonları sap üzerinde istediğiniz tele ve tona taşıyabilirsiniz...

C Maj7 Arpeggio in Position

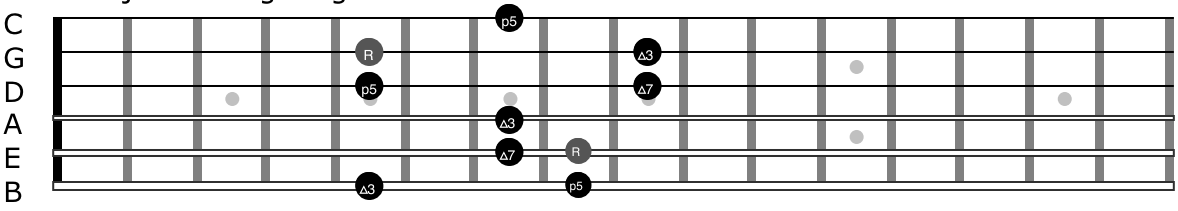
C Maj7 1st Fingering

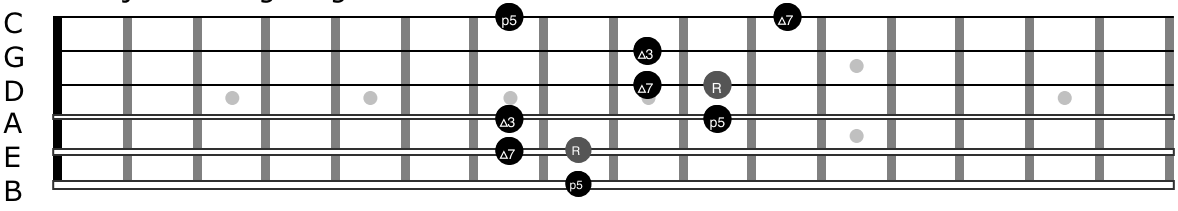
C Maj7 2nd Fingering

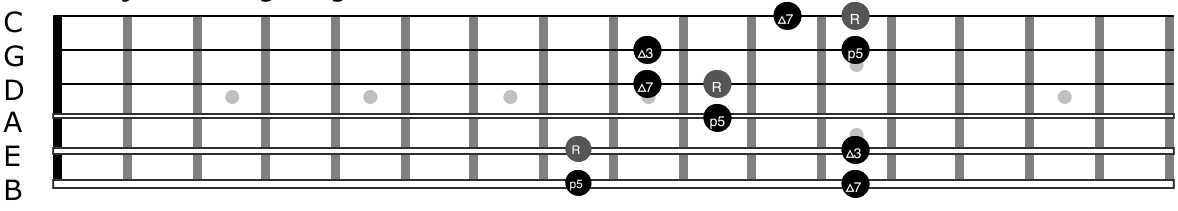
C Maj7 3rd Fingering

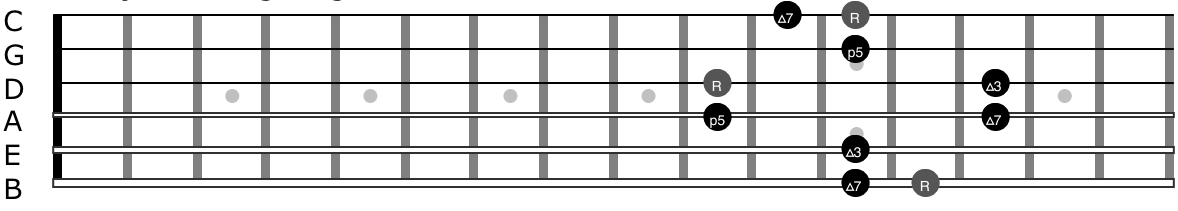
C Maj7 4th Fingering

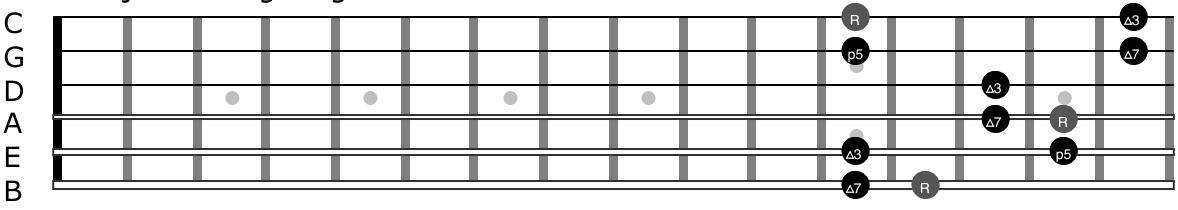
C Maj7 5th Fingering

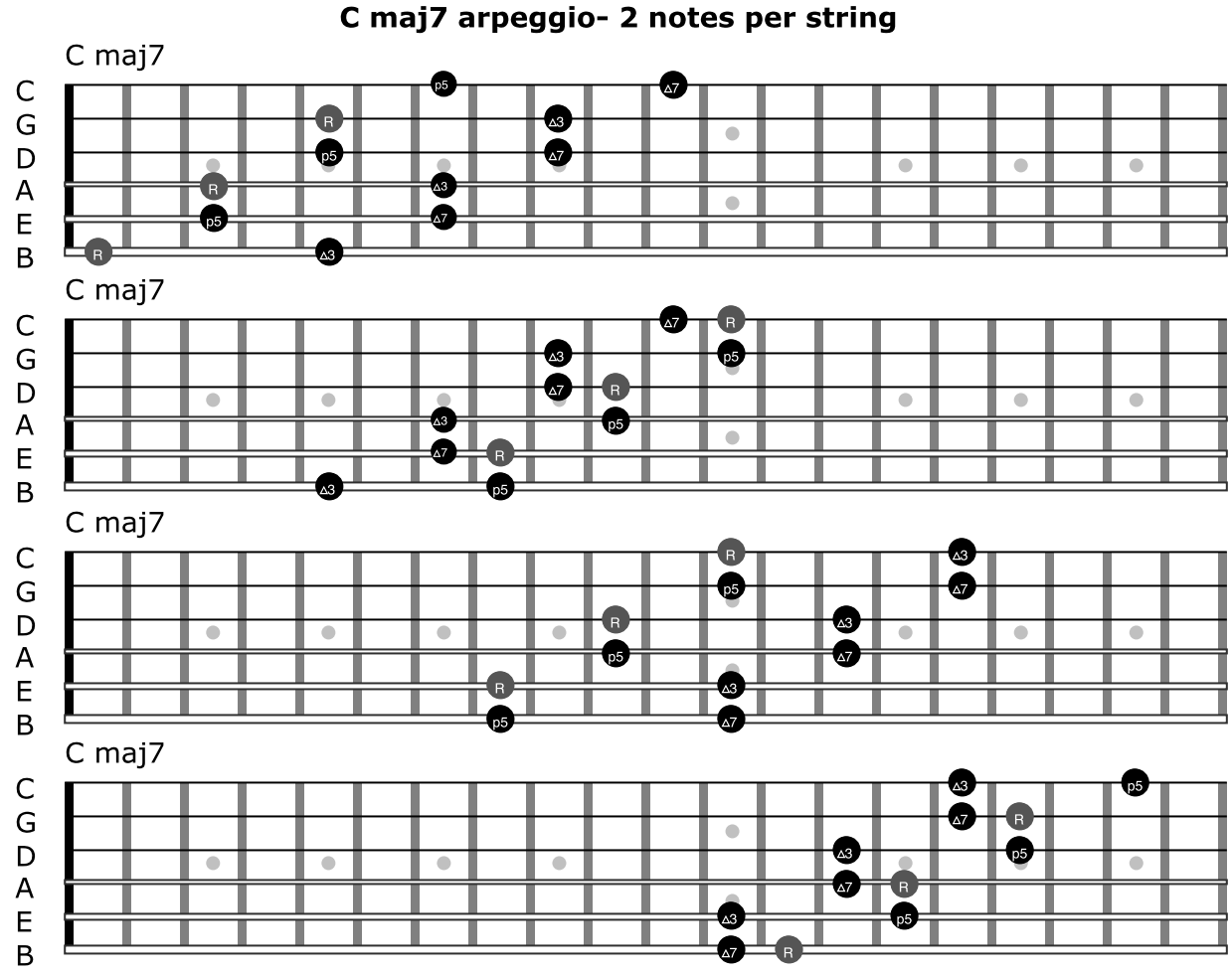
C Maj7 6th Fingering

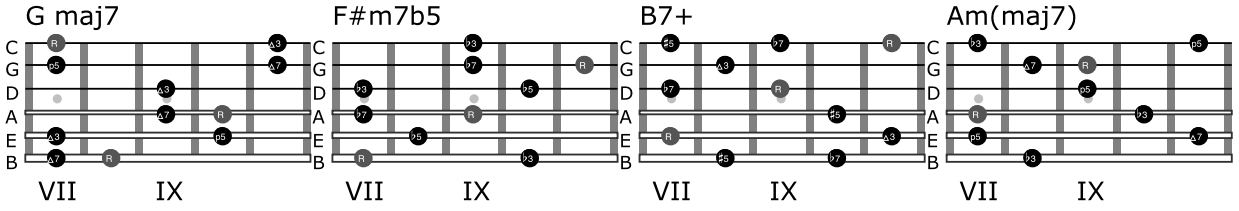
C Maj7 7th Fingering

“Her Telde 2 notalı Arpejler”in ise adı üzerindedir, açıklama gerekmez. Aşağıda yine F maj7 arpejini görüyoruz. Ama biz tabi ki bunları da 14 tip 4 sesli akorla ve 12 tondan öğreneceğiz... (“Şimdi şuracıkta gitarı bırakıcam vallaaa...”)

Aynı şeklin 2 tellik setlerde (B-E, A-D, G-C) tekrarladığını ve bunun büyük bir kolaylık olduğunu farkettik, değil mi? Ne? Fark etmedin mi? Bası mı bıraktın? Yahu, değer mi (7şekil x 14akor x 12ton) + (4şekil x 14akor x 12ton) = 1848 arpeje? İşine yarayanları seçer öğrenirsin, olur biter. Eğer hepsi işine yarıyorsa zaman içinde yavaş yavaş hepsini öğrenirsin. Hadi, al basını eline, bak ayıp oluyo ama...
Şimdi başka bir şey daha önereceğim ben. Çaldığınız herhangi parçanın akorlarını alın ve içindeki arpejleri hep “aynı pozisyonda kalmaya çalışarak” çalın. Örneğin Gmaj7 | F#m7b5 | B7+ | Em(maj7) gibi bir akor yürüyüşümüz var diyelim:

Gördünüz mü bakın, işin uygulaması o kadar da zor değilmiş. Şimdi de diğer 7 pozisyondan çalalım... Sonra da “Her Telde 2 notalı Arpejler”in 4 formuyla da çalalım... Egzersiz çalıyormuş gibi değil müzik çalıyormuş gibi değişik ritmlerle, artikülasyonlarla çalalım.
Yaa, naapiim müzik bu kadar geniş bir konuysa... “Beeen mi yaraaattım, beeen mi yaraaattım, arpejin böylesiniiii, ben mi yaraaattıım” ... gibisinden bir şeyler mırıldanarak olay yerinden yine süratle uzaklaşıyorum ben...